

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สล. (ผ.ขอ.)

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๑๔ (ภายใน ๑๒๖๔)

ที่ มท ๐๘๐๑.๒/ว ๗๖

วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ถอดเทพพระธรรมเทศนาของพระครูโสภณปริยัตยานุกิจ

เรียน ร.อสถ., หน.ผต., ผชช., ผู้บริหารหน่วยงานในสังกัด สถ. และ ท้องถิ่นจังหวัด ทุกจังหวัด

ตามที่ สถ. ได้จัดโครงการ “เปิดอาคารสุวทนา ฟังธรรมเทศนา” โดยเชิญผู้มีจิตเป็นกุศล ร่วมฟังธรรมเทศนา ทุกวันจันทร์กลางเดือนและวันจันทร์ปลายเดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๒ ณ อาคารสุวทนา สถ. โดยได้ดำเนินการครั้งที่ ๓ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ และได้กราบอาราธนา พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร กรุงเทพฯ มาแสดงธรรมเทศนา ซึ่งมีผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัด สถ. และหน่วยงานใกล้เคียงเข้าร่วมรับฟัง นั้น

เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรให้มีสติปัญญา และมีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน สถ. ได้ดำเนินการถอดเทพพระธรรมเทศนาของ พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ ที่ได้แสดงธรรมเทศนา เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ อาคารสุวทนา สถ. เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยสามารถดาวน์โหลดไฟล์เอกสาร และรับชมคลิปวิดีโอ ด้วยการสแกน QR Code ที่ปรากฏด้านล่างนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งบุคลากรในสังกัดทราบโดยทั่วกัน

(นายสถิตย์ สีวะรัมย์)

ผอ.ก.ง.ปส. รกท.

ล.สธ.

ดาวน์โหลดเอกสาร
พระธรรมเทศนา
พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ

ชมคลิปวิดีโอ
พระธรรมเทศนา
พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ

พระธรรมเทศนา พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร กรุงเทพฯ

“โครงการ เปิดอาคารสุวัทนา ฟังธรรมเทศนา”

วันจันทร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

ณ อาคารสุวัทนา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เจริญพร ท่านอธิบดี ท่านผู้บริหาร ท่านบุคลากรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทุกท่าน วันนี้เข้าใจว่าเราท่านทั้งหลาย น่าจะมีความสุขในระดับหนึ่ง ที่เห็นแผ่นดินไทยก้าวเข้ามาสู่อีกระดับหนึ่งในวิถีแห่งความเป็นประชาธิปไตย หรือการเลือกตั้งที่ผ่านมา ถึงแม้จะยังไม่ชัดเจนว่าจะไปทางซ้ายหรือทางขวา ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับพวกเราโดยตรง เข้าใจว่าเป็นเช่นนั้น เพราะเป็นการปกครองในท้องถิ่น ดังนั้นวันนี้ อาตมาภาพ ในนามของพระพุทธศาสนา ต้องขอชื่นชมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งวันนี้ด้วยการนำของท่านอธิบดีและมอบหมายให้ท่านรองอธิบดีปฏิบัติหน้าที่แทนตลอดจนพี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน ทุกท่าน อาตมาทราบว่ามีกิจกรรมธรรมะเป็นประจำในวันจันทร์ มงคลมันเกิดขึ้น มงคลเกิดขึ้นกับพวกเราทุกคน ใครตอบได้บ้างว่า มงคลข้อนี้คืออะไร มงคลนี้สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ได้ตรัสไว้ในมงคลสูตร เวลาพระสวดมนต์จะมีบทหนึ่งขึ้น “กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง” แปลว่า การฟังธรรมะตามโอกาสเวลานี้ เป็นมงคล ดังนั้นการที่เราได้ฟังทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือนโดยมีพระอาจารย์หมุนเวียนสับเปลี่ยนกันไป ก็คือมีมงคล หมุนเวียนเข้ามาในสถานที่นี้ เราคนอยู่ก็เป็นมงคล เราผู้บริหารก็เป็นมงคล ทุกคนที่อยู่ในนี้ได้รับความเป็นมงคล โดยไม่รู้ตัว ที่นี้มงคลคืออะไร มงคลคือความเจริญ ความก้าวหน้า ความพัฒนา คือความเป็นมงคล เรียกว่า ก้าวหน้าในหน้าที่เจริญในหน้าที่ ก้าวหน้าในชีวิตเจริญในครอบครัว ครอบครัวก็มีความสุข หน้าที่ก็มีความสุข หรือเรียกกันง่าย ๆ ว่า เงินเดือนก็เคลื่อนตำแหน่งก็ขยับ เพราะเราประพฤติตัวเป็นมงคล สร้างมงคลไม่ยากเลย ประมาณ ๑ ชั่วโมง หรือ ๔๕ นาที ที่เราสามารถกันตรงนี้ หรือภาษาชาวบ้านเรียกว่าได้พักผ่อนได้ Relax อารมณ์ เรานั่งทำงานอาจจะเมื่อยบ้าง ปวดหัวบ้าง ยุ่งกับงานบ้าง แล้วเปลี่ยนมาฟังพระเทศน์สักนิดหนึ่ง ก็จะเป็นมงคล ซึ่งมงคลโดยง่าย ๆ ก็คือ การฟังธรรม และถ้าถามว่าฟังธรรมะแล้วได้อะไร ไม่ใช่ฟังเพื่อเข้าหูซ้ายทะลุหูขวา แต่เราต้องได้สาระโบราณบอกว่า “ฆ่าช้างเพราะเขาต้องการงา ฆ่าปลาเพราะเขาต้องการเนื้อ ฆ่าเสือเขาต้องการหนัง” แต่ถ้าฟังเทศน์ฟังธรรมมันต้องได้สาระ ถ้าไม่ได้สาระก็เป็นมงคลน้อย แต่อย่างน้อยก็ดีกว่าไม่มีมงคลเลย เพราะอย่างน้อยเราอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมเนี่ยจิตใจมันไม่ไปที่อื่นแล้ว จิตใจอยู่ที่พระองค์เดียว เมื่อไหร่จะเลิก (หัวเราะ) เมื่อไหร่จะเลิกหัวแล้วนะ จ้องมาที่พระ จ้องไปจ้องมามันก็เกิดอุคหนิมิต ภาพติดตา วันหลังจะไปทำความชั่วไม่ทำแล้วนึกถึงพระ นึกถึงพระพุทธรูป ก็ทำให้ไม่อยากทำความชั่ว ยิ่งใครที่ยังสวดมนต์ไหว้พระบ่อย ๆ ทำบุญบ่อย ๆ จิตละโมภ จิตอกุศลก็จะไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าคนที่ไม่ค่อยทำบุญ จิตอกุศลทั้งหลาย อย่างเช่น คิดฆ่าสัตว์ตัดชีวิต จิตคิดลักทรัพย์ คิดนอกใจ พูดคำหยาบคาย และ จิตคิดอบายมุข สิ่งเหล่านี้มักจะเกิดขึ้น แต่ถ้าเราทำบุญบ่อย ๆ เราสร้างมงคลเหล่านี้ขึ้น และอย่างวันนี้เราได้สมาทานศีล ๕ ด้วย มงคลเกิดแก่พวกเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศีลของพระพุทธเจ้าที่พวกเราได้สมาทานนั้น และประโยคสุดท้ายที่อาตมาได้สรุปไว้ ๓ ข้อ “ศีลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา สีเลนะ นิพพุติง ยันติ ตัสมา สีสัง วิโสทะเย” ตัสมา สีสัง วิโสทะเย แปลว่า เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายจงฟังชำระ ฟังรักษา ตัสมา สีสัง วิโสทะเย ฟังสมาทานศีล ฟังชำระศีล เพราะมีอานิสงส์ ๓ ข้อ

๑. สีเลนะ สุคะติง ยันติ ศีลทำให้ไปสู่สุคติ ถ้าพูดประโยคนี้โยมก็จะบอกว่ายังไม่อยากตายนะ ใช่ไหม เพราะเข้าใจว่าเวลาที่เราไปเคาะที่โลงศพ ก็จะพูดว่าขอให้ไปสู่สุคตินะ และได้ยินพระท่านพูดว่า /ศีเลนะ...

สีเลนะ สุกะติง ยันติ ก็เลยเข้าใจว่าเป็นคำที่ใช้กับผู้วายชนม์ จริง ๆ แล้วไม่ใช่ สีเลนะ สุกะติง ยันติ แปลว่า ศีลธรรมให้ไปสู่ทางที่ดี ทางที่งาม ทางที่ก้าวหน้า สุกะติง แปลว่า ดี งาม ง่าย คติ แปลว่า ทางไป ทางเดิน กับการทำงาน นั่นคือ สุกติ คนมีศีลแล้วไม่ต้องไปกลัว ฝ่ามือที่ไม่มีแผลของท่านทั้งหลาย ยาพิษย่อมไม่สามารถวิ่งเข้าไปได้ คนที่มีศีลก็มีกำแพงเกราะแก้วป้องกันตนเองได้ คือ สีเลนะ สุกะติง ยันติ ก็คืองานก็ก้าวหน้าชีวิตก็ก้าวหน้า มีความงดงามในตัวของคุณว่าศีล ถ้าใครรักษาศีล สีเลนะ สุกะติง ยันติ ไม่ได้หมายความว่า ตายแล้วถึงได้อานิสงส์ศีล ยังมีชีวิตเป็นมนุษย์นี้แหละ ถ้ารักษาศีล ทำงานด้วยความสุจริตยุติธรรม มันจะขึ้นตามลำดับความก้าวหน้าจะตามลำดับเพราะ สีเลนะ สุกะติง ยันติ

๒. สีเลนะ โภคะสัมปะทา ศีลนำเข้าไปสู่มีโภคสมบัติ เกิดจากงานเริ่มต้นด้วยดีคือ สุกติ ทำงานดีมือใสใจสะอาด โปร่งใสตรวจสอบได้ทุกอย่าง ก็มี โภคะสัมปะทา แล้วคือเงินเดือนขยับ ตำแหน่งที่เลื่อนขึ้นก็มีผลต่อโภคสมบัติตัวเองที่ได้มา นี่คืออำนาจของศีลที่เราสมาทานกัน

๓. สีเลนะ นิพพุตติง ยันติ ก็คือศีลทำให้เรา “ดับ” ดับอะไร ไม่ใช่ตายนะ แต่เป็นนิพพาน ณ ปัจจุบันชาติ นิพพุตติง นิพ แปลว่า นิ่ง สงบ อยู่กับภาวะที่วุ่นวายแต่ไม่วุ่นวาย คือคนมีศีล อยู่กับกายที่ทุกข์ แต่ไม่ทุกข์คือคนมีศีล อยู่กับเรื่องที่เร่งด่วนแต่ไม่วุ่นวายคือคนมีศีล อยู่กับเหตุการณ์ที่ยุ่งเหยิงตลอดเวลาแต่ใจไม่เคยยุ่งเหยิง นั่นคือคนมีศีล คือคำว่า นิพพุตติง นั่นแหละ นิพพุตติงยันติ ตัวนี้แปลว่า “ดับ” หมายถึงดับกิเลส ดับความทุกข์ ดับความโกรธ ดับความหลง คนเราบางทีมีกิเลสอยู่ ๓ ตัว โลก โกรธ หลง โลกถมอะไรไปก็ไม่เต็ม คือมีความอยากได้อยู่เรื่อย ๆ โกรธไฟเร้าร้อนหาอะไรดับก็ไม่ได้ หลงตกลงไปสู่ที่ต่ำหาอะไรดึงขึ้นมาก็ยาก เพราะคนไม่มีศีลไม่มีธรรม แต่ถ้ามีศีลมีธรรม นิพพุตติง มันเกิดขึ้น ง่ายๆ ๆ ดูที่ครอบครัวเราเอง โยมทั้งหลายต่างมีครอบครัว ย่อมรู้ดี วันไหนพ่อบ้านไม่มีศีลวันนั้นไม่มีนิพพุตติง มันไม่สงบ วันไหนแม่บ้านไม่มีศีลวันนั้นไม่มีนิพพุตติงไม่สงบ จะทะเลาะเบาะแว้ง หาเรื่องหาราวกัน อันนี้คือเรื่องของศีลจริง ๆ ที่จะคุ้มครองให้พวกเรา

ดังนั้นในวาระโอกาสนี้เราได้แล้ว ๑. มงคล ๒. ได้ศีล ในนามของพระพุทธศาสนาต้องขอชื่นชมกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น วันนี้อาตมาขอมิให้คิดว่า เราจะทำอะไรเมื่อเราเกิดมาเป็นคนแล้ว จะสร้างจิตวิญญาณแห่งพระโพธิสัตว์ให้เกิดขึ้นกับตัวเองได้ไหม หรือบางคนอาจจะมิแล้วแต่ยังไม่รู้ บางคนไม่มีวันนี้ต้องให้เกิด คำว่าจิตแห่งพระโพธิสัตว์ ของเราได้เห็นจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ของพวกเรา ทุกพระบาทอย่างก้าวที่พระองค์ทรงเสด็จไปทั่วราชอาณาจักร ทั่วประเทศไทย พระองค์ทรงทำเพื่อใคร ก็เพื่อความทุกข์ของประชาชน จิตแห่งพระโพธิสัตว์ มีหลักอยู่ว่า หัวใจที่เร่งเต้นเพื่อคลายความทุกข์ของผู้อื่น นั่นคือหัวใจของจิตพระโพธิสัตว์ ถ้าทุกคนมีปณิธานอย่างนี้ ว่าเราจะทำงานเพื่อความทุกข์ของคนส่วนมาก ความทุกข์ของประชาชน นั่นคือเราได้หน่อเนื้อเชื้อแห่งพระโพธิสัตว์ และการที่จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า หรือการที่จะเป็นพระโพธิสัตว์ ไม่ใช่เกิดมาแล้วเป็นเลย ต้องเกิดจากแรงอธิษฐาน และแรงแห่งการทำความดี ดังนั้นคนดีย่อมเกิดขึ้นเพื่ออะไร ก็เพื่อประโยชน์เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่ชนเป็นหมู่มากนั่นเอง นี่คือนิพพุตติงแห่งพระโพธิสัตว์ ดังนั้นเราทำงานในวัฒนธรรมองค์กรก็เหมือนกัน เราต้องตั้งปณิธานว่าเราจะสร้างองค์กรของเราการปกครองท้องถิ่นหรือการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้เขามีความสุขให้เข้าไปถึงระดับรากหญ้าให้ถึงแผ่นดิน ให้เขามีความสุข ให้ทุกท่านได้ภาคภูมิใจ ในบทบาท ในหน้าที่ ในการงานที่เราทำ เมื่อภาคภูมิใจแล้วก็ทำหน้าที่ให้ดี ทำให้มันสุดแขนแทนให้มันสุดปีก ถ้าทำแล้วไม่สุดปีกไม่สุดแขน ยังไม่เป็นจิตแห่งพระโพธิสัตว์ แต่ถ้าเราทำสุดความสามารถและทุ่มเท และสามารถจัดสรรเวลาได้ดี ระหว่างงานกับครอบครัว ซึ่งอาตมาเชื่อว่าทุกคนทำหน้าที่ตรงนี้อยู่แล้ว แต่วันนี้อยากจะเสริมคำว่า จิตแห่งพระโพธิสัตว์ การที่เราอยากเป็นคนดีเราอยากเป็นพระโพธิสัตว์ เราจะต้องทำตัวอย่างไรให้มันเกิดประโยชน์ และเกื้อกูลแก่คนเป็นอันมาก ดังนั้นสิ่งเหล่านี้เราจึงต้องมาทำความเข้าใจอีกสักเล็กน้อย บางท่านอาจจะมีความรู้อยู่แล้ว บางท่านอาจจะยังไม่ถึงหรือเข้าถึงแล้วแต่ยังไม่ชัดเจน อาตมาจึงยกประโยคที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสเอาไว้ว่า

/"สปปุริโส...

“สปุริโส ภิกขเว กุเล ขายมาโน พุโน ชนสส อตถาย หิตาย สุขาย โหติ” ซึ่งแปลว่า ภิกษุทั้งหลาย สัตบุรุษเกิดขึ้นในตระกูล หรือคนดีเกิดขึ้นในตระกูล ย่อมเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่ชนเป็นอันมาก หรือผู้มุ่งทำย่อมดำเนินตามกรณีกิจอันสุจริต ให้สมกับหน้าที่ที่มีธรรมดุจธงชัย แม้จะมีอุปสรรคอันใดมาเกิดขวาง ก็พยายามหักล้างอุปสรรคนั้นลงได้ด้วยอุบายที่ชอบ “อุบายที่ชอบ” คืออะไร วันนี้เอาธรรมะมาให้ ๗ ข้อ หรือตา ๗ ตา ท่านมีเคืองตาอยู่ ๒ ดวงใช้ไหม อันนี้คือตาภายนอกที่ทำให้มองเห็นสรรพสิ่ง แต่วันนี้จะเสริมตาภายในให้อีก ๗ ดวง รวมเป็น ๙ ดวง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตในและในการทำงาน

๑. **ธัมมัญญตา** คือ เป็นคนมีเหตุ รู้จักเหตุ รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ และรู้หลักธรรม ดังนั้น บางทีบางครั้งคนเราไม่มีเหตุไม่มีธัมมัญญตา ทำอะไรก็มักจะพลาด มักจะผิดพลาด ซึ่งคนมีเหตุมีหลักการง่าย ๆ ก็คือ มองความชั่วเป็นเหตุแห่งหายนะ มองความดีเป็นเหตุแห่งวัฒนะ เราจะปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมือนศีลที่เรารักษาเหมือนงานที่เราทำและพิจารณาดูว่าคนที่เป็นคนชั่วมีธรรมชั่ว เป็นเหตุแห่งหายนะได้อย่างไร และคนที่ทำความดี มีธรรมดี เป็นเหตุแห่งวัฒนะ ก้าวหน้าได้อย่างไร เราอาจไม่จำเป็นต้องมองคนอื่นในสังคมบริบท แต่ให้มองที่ตัวเองได้ไหม ว่าเราถึงจุดนั้นหรือยัง ท่านพุทธทาสท่านสอนเตือนใจเอาไว้ว่า “**เรามีส่วน เลวบ้าง ช่างหัวเขา จงเลือกเอา ส่วนดี เรามีอยู่ เป็นประโยชน์ โลกบ้าง ยังนำดู ส่วนที่ชั่ว อย่าไปรู้ ของเขาเลย**” คนเรามีดีมีชั่ว มีดีมีชั่ว สิ่งไหนที่ไม่ดีก็ไม่ต้องเอาอย่าง อันนี้คือ “ธัมมัญญตา” คำสอนของขงจื้อก็น่าคิด มีคนเดินมาสองคน คนหนึ่งเป็นคนดีอีกคนเป็นคนเลว ขงจื้อ บอกว่า “ทั้งสองคนนี้เป็นอาจารย์ข้าพเจ้าได้เท่ากัน” แต่มีปราชญ์อีกคนแย้งว่า “อาจารย์ขงจื้อการที่คนดีเป็นครูข้าพเจ้าไม่แปลกใจ เพราะเป็นทางที่ควรเดิน เยี่ยงอย่าง แต่ทำไมคนเลวถึงเป็นครูได้เล่า” ขงจื้อจึงสอนว่า “เขาเป็นครูได้เท่าเดียวกัน แต่คนดีเป็นครูที่ข้าพเจ้าจะเดินตามและยกเป็นแบบอย่าง เดินตามรอยคนดีที่อยู่หน้า ส่วนคนเลวก็เป็นครูของข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าจะไม่เดินเยี่ยงอย่างคนนั้น” นี่ก็คือคำว่า “ธัมมัญญตา” รู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุของความทุกข์ อะไรเป็นสาเหตุของความทุกข์ คือธัมมัญญตา ส่วนมากพวกเราจะรู้แต่เหตุ องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านตรัสด้วยอริยสัจ ๔ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ซึ่งธัมมัญญตาก็อยู่ในอริยสัจ ๔ ทุกข์ ก็คือสภาพที่ทนได้ยาก เป็นทุกข์ สมุทัย คือเหตุแห่งทุกข์เป็นสาเหตุที่ทำให้เป็นทุกข์ ไม่มีอะไรที่เกิดขึ้นมาโดยไม่มีเหตุ ไม่มีอะไรที่เกิดขึ้นมาโดยไม่มีองค์ประกอบหรือเงื่อนไข สรรพสิ่งเกิดขึ้นสิ่งนั้นมีสิ่งนี้เกิดสิ่งนั้นจึงดับ อันนี้คือความเป็นวัฏจักรของชีวิต การทำงานก็เหมือนกัน ถ้าเราทำดีวันนี้เชื่อว่าตำแหน่งของเราจะก้าวหน้าขึ้นไปตามลำดับ อย่างน้อยใจในโชคชะตาว่าสนา บางคนขยันทำงานมาเข้ากลับดึกแต่ทำไมนายมองไม่เห็นหรือไม่มอง ก็จงบอกกับตัวเองว่า วันนี้ยังไม่ถึงบุญของเรา บางคนก็เลื่อนเข้าเลื่อนเอา ก็คิดเสียว่าเขาทำบุญมากกว่าเรา **บุพเพกตปุญญตา** คือทำบุญไว้แต่ปางก่อน นี่ก็ธัมมัญญตา

๒. **อตถัญญตา** ก็คือรู้จักผลที่เอาตามาได้พูดไปก่อนหน้านี ว่าสรรพสิ่งที่เกิดขึ้นล้วนแต่มีเหตุ เมื่อมีเหตุก็มีผล ถ้าเราเข้าใจสองอย่างนี้ ชีวิตเราก็จะมีความสุข รู้ว่าไฟมันร้อนเราก็อย่างเข้าไปใกล้ ยกตัวอย่างแก้วนํ้าชาแก้วนี้ ถ้าเอาตมามีอตถัญญตา ไม่รู้ผลของมันไม่รู้ว่าใส่นํ้าร้อนไว้นานแค่ไหนแล้ว เอาตมาไม่ได้ปฏิเสธชงาโย (พิจารณาโดยแยกกาย) ถึงเวลาที่ฉันเลย นํ้าร้อนลวกปากฉันอาหารไม่ได้ไปหลายวัน เพราะอะไร ก็เพราะเราไม่ดูเหตุว่านํ้าร้อนไหม ค่อย ๆ จับดูก่อนก็ได้ให้มันอุ่น ๆ ไม่ร้อนแล้วค่อยฉัน อันนี้เป็นตัวอย่างของการรู้จักเหตุและผล รู้ว่าอะไรเป็นผลของความดี รู้ว่าอะไรเป็นผลของความชั่ว ถ้ารู้แล้วเราจะไม่ทำ แต่ที่ผ่านมาที่เราเห็นกันอยู่ทั่วไปตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองของเรา ก็เพราะว่ารู้แล้วก็ยังทำเพราะไม่รู้หรือไม่คิดว่าผลกระทบมันจะตามมา เราจะคิดหรือทำอะไรให้มันเป็นประโยชน์และไม่ให้เกิดความวุ่นวาย ถ้าทำอะไรมักง่ายมันก็จะวุ่นวายในภายหลัง นักปราชญ์ชาวจีนสอนว่า เล่นหมากรุกเนี่ยอย่าเอาแต่บุกอย่างเดียว เดินหมากรุกก็ยังคงคิด หมากรุกชีวิตไม่คิดแล้วจะเดินได้อย่างไร ชีวิตเราถ้าอยากให้ครอบครัวมีความสุขเราก็ต้องคิดว่าจะนำพาครอบครัวไปสู่ความสุขได้อย่างไร ถ้าเราต้องการให้การปกครองท้องถิ่นเข้มแข็งเราต้องคิดร่วมกันทำงานร่วมกัน

กระจายความสุขสู่คนชั้นรากหญ้าต่อไป เพราะถ้าเราไม่คิดจะล้มเหลว พระพุทธเจ้าของเราว่าจะตรัสรู้ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องใช้เวลาในการคิดในการทดลองต่าง ๆ นานถึง ๖ ปี ต้องลองผิดลองถูก นั่นคือ เป็นพระโพธิสัตว์แล้วจะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ต้องศึกษาหาหนทางทดลองต่าง ๆ นา ๆ นานถึง ๖ ปี เพราะพุทธองค์ไม่เคยกลัวความล้มเหลว มองว่าความล้มเหลวคือปุ๋ยของชีวิตเป็นประสบการณ์ แต่ในขณะที่ กำลังลองผิดลองถูกหรือศึกษาอยู่ ก็ไม่เคยให้ความผิดพลาดจากการลงมือทดลองไปสร้างความทุกข์ให้ผู้อื่นเลย ทำด้วยพระองค์เอง ล้มเหลวผิดพลาดนับไม่ถ้วนจนกระทั่งถึงวาระที่ตรัสรู้ในปีที่ ๖ พุทธองค์ผนวชตอนอายุ ๒๙ ตรัสรู้ ๓๕ พระองค์เอาความล้มเหลวเหล่านั้นมาเป็นปุ๋ยของชีวิตเป็นประสบการณ์ คือที่ผ่านมาเป็น **อรรถกถาญาณุโยค** การทรมานตนเองของพระพุทธเจ้าว่านี่คือเป็นทุกข์ไม่ใช่ทางตรัสรู้ ไม่ใช่ทางประสบความสำเร็จ พุทธองค์จึงล้มเลิกการทรมานพระองค์เองทั้งหมดทิ้งไป กลับมาเดินทางแบบอริยสัจ ๔ คือ รู้ว่า “สมุทัย” ที่ผ่านมามันเป็นทุกข์ พระองค์จึงคิดหาหนทางใหม่เรียกว่า “อริยมรรค” นิโรธ มรรค ทุกข์เป็นผล สมุทัยเป็นเหตุ นิโรธเป็นผล มรรคเป็นเหตุ เราต้องเรียงให้ถูกต้อง **อริยสัจ ๔ มี ทุกข์ คือผล สมุทัย คือเหตุ คือสาเหตุ นิโรธ คือผล และ มรรค คือเหตุ** เพราะนิโรธคือความดับทุกข์ซึ่งหมายถึงพ้นทุกข์ไปแล้ว แต่การที่จะ พ้นทุกข์ได้จะต้องมีมรรค ซึ่งก็คือหนทาง ทฤษฎี วิธีการ หรือเทคโนโลยีที่จะพาเราเดินไปสู่เป้าหมาย ในที่สุด พระพุทธเจ้าก็ล้มเลิกการกระทำในทางที่เห็นว่าไม่ประสบผลสำเร็จ คือเดิมทีวิถีชีวิตของพระองค์เลียนแบบพวก นิโคเนตตะบุตร เลียนแบบเซน แบบพราหมณ์ เพื่อให้สามารถบรรลุด้วยการทรมานตนเอง ทุกวันนี้ “เซน” ยังมีอยู่ นะ นิกายนุ่งลมหม่มฟ้าก็คือไม่ใส่เสื้อผ้า นักบวชที่เดินผ่านตลาดไม่ใส่เสื้อผ้าไม่อายคนก็ถือว่าบรรลุแล้ว แต่พระพุทธเจ้าบอกว่าไม่ใช่ พระพุทธเจ้าบรรลุด้วยมรรคมีองค์แปด ดังนั้นเราจะเห็นตัวอย่างได้จาก พระพุทธเจ้า อาตมาก็อยากให้กำลังใจท่านทั้งหลายว่า “เจอปัญหาอย่าท้อ เจอเรื่องราวทุกข์ยากอย่าลำบากใจ ภูเขาแข็งแกร่งกลางขนาดหนักถ้าใจรักเสียอย่างก็พังไหว อุปสรรคหนักหนากว่าฟ้าใด ใหญ่เท่าใดยังเป็นรอง สมองพวกเรา” ขอเพียงแค่ตั้งสติบิ๊บบั้นก็จะเริ่มสตาร์ทไปเลย อย่างพระพุทธรูปปางสะดุ้งมาร พระพุทธเจ้านั่งสมาธิแต่ลดมือลงข้างหนึ่ง ภาษาพระก็จะบอกว่า โภยกั้นเถอะโยม จะวิ่งแล้วนะ ปลดมือลงข้างหนึ่งแล้ว ถ้าอีกข้างก็จะลุกกระโดดออกจากวัชรอาจบัลลังก์หนีจากต้นโพธิ์เลย เพราะเจอพญามารมาขึ้นหน้าด่ามาต่อว่า เจอปัญหาถ้าโถมเข้ามา สิทธิตะถะจงลุกขึ้นที่นี้เป็นที่เรานั่งตำแหน่งตรงนี้เป็นของเรา ที่นั่งตรงนั้นเป็นที่เรานั่ง พระพุทธเจ้านั่งแล้วตอบกลับว่า เรานั่งมาก่อนท่าน พญามารจึงถามขึ้นว่า มีพยานหรือเปล่าว่าท่านนั่งมาก่อน พระพุทธเจ้าดูแล้วไม่มีใครอยู่เลย จึงลดมือลงข้างหนึ่ง ประการที่ ๑ เพื่อสื่อให้เห็นว่าลูกก็ได้ไปก็ไม่ต้องสู้ แล้วใครจะมาเป็นพยานละว่าพระองค์นั่งมาก่อนปัญจวัคคีย์ก็ไม่อยู่แล้ว พระพุทธเจ้าเลยวางพระหัตถ์ลง พระชานูซึ่งแม่ธรณี พระแม่ธรณีนี้นี้เป็นพยาน วัชรอาจบัลลังก์นี้อาตมาภาคได้ตั้งสัจจะอธิฐานและจะเกิดขึ้น พร้อมกับการตรัสรู้ของอาตมาภาค แม้ร่างกายจะเหือดแห้ง แม้อาตมาจะสิ้นลมหายใจไป ณ มณฑลนี้ ก็จะขอยอมตายถ้าหากไม่ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าไปถึงเป้าหมายของชีวิต ตรงนี้แหละที่เรียกว่า ยามบุญมาวาสนาช่วย ที่ป่วยก็หายที่หน่ายก็รัก ยามบุญไม่มาวาสนาไม่ช่วย ที่ป่วยก็หนักที่รักก็หน่าย พระพุทธเจ้าบุญที่ทำมาทั้งหมด มากมายไม่รู้กี่แสนองสองไซย ส่งเสริมบารมีให้พระองค์ไถ่ มาร ไล่ศัตรู ไล่อุปสรรคไปหมดเลย ทำให้พระพุทธเจ้า ตรัสรู้ ตรงนี้เรียกว่าปางสะดุ้งมาร หรือปางมารวิชัย ดังนั้นเราอยู่ตรงนี้เราจะต้องชนะความชั่วด้วยความดีด้วย บารมีที่เราทำ วันนี้เราได้มีโอกาสมาร่วมกิจกรรมอย่างนี้เป็น การสร้างความดีให้เกิดขึ้นแก่ตนเอง การดำเนิน ชีวิตทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีอะไรง่ายและไม่มีความง่าย ถ้าหากทุกคนก็ไม่ถึงเป้าหมายและถ้าง่ายทุกคนก็ถึงกันหมด ในความง่ายก็จะมี ความยาก ในความยากก็จะมี ความง่าย อยู่ที่ใครอึดกว่าใครอยู่ที่ใครใช้ปัญญามากกว่าใคร นักปราชญ์ชาวตะวันตกท่านหนึ่งได้สอนให้กำลังใจ ในเรื่องความอดทนการฝ่าฟันอุปสรรคที่น่าคิดว่า

“เท้าเปล่า เจ็บปวดเพราะ กรวดหิน กว่าจะชิน แสบว่า น้ำตาไหล ครั้นสัมผัส ดินนุ่ม ชุ่มชื่นใจ นรกแปรเป็น สวรรค์ได้ ในพริบตา ไม่มีทาง สายใด ไม่ลำบาก ทั้งหินคม หอกปาก ล้วนมากค่า เพิ่มพลัง นักสู้ สุ่มรรคา トラบสองขา บรรลุถึง ซึ่งหลักชัย”

ดังนั้น เติบโตโยมทำไปเกิดสู้ไป สักวันหนึ่งเราจะถึงเป้าหมายของเราด้วยความสุขใจ ฉะนั้น
อย่าไปท้อแท้แล้วเราจะประสบผลสำเร็จ

๓. **อัตตัญญา** “อ่านตนออกบอกตนได้ ใช้ตนเป็น เห็นตนชัด” คือ รู้ตัวเอง รู้ตำแหน่ง
รู้หน้าที่ รับผิดชอบต่อเราเป็นอยู่ เพราะเมื่อเราประเมินตนเองได้ หรือสามารถกำหนดความรู้ความสามารถตนเอง
ได้เนี่ย เราก็จะเป็นผู้ชำนาญในด้านนี้ คนเรากิดมาเก่งไม่เหมือนกัน ความสามารถไม่เหมือนกัน แต่เราต้อง
ตั้งศักยภาพตั้งความเก่งของเรามาใช้ บางคนที่ไม่ไปถึงเป้าหมายเพราะไม่กล้าใช้พรสวรรค์ที่มีในตัวออกมาใช้
ตั้งพระพุทธรูปองค์หนึ่งที่จะตั้งพระสวรรค์ของพระองค์ที่เป็นพระโพธิสัตว์ออกมา ดังนั้น อัตตัญญา จึงเป็น
สิ่งสำคัญ แต่ต้องให้ถูกให้ควร อันไหนเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ซึ่งก็ต้องรู้ตัวเอง รู้อะไรทุกอย่างรู้ไปทั่วโลก
อย่าลืมนั่นด้วย เพราะส่วนมากคนเรามักจะลืมนั่นหรือ “หลง” หลงในยศถาบรรดาศักดิ์ โน่นโน้นนี่ เลยลืมนั่น
กำพืดตัวเอง ชีวิตคนเราสุดท้ายไปไหน ก็ไปเมรุ ไปเชิงตะกอน ตายเหมือนกันหมดจะโยมหรืออาตมา ทุกคน
อยู่ที่ว่าถึงเวลาของใครก่อน แต่ก็จงภาคภูมิใจว่าเราได้ทำความดีแล้วจะได้ไม่เสียใจภายหลัง มองข้างหน้าก็มี
หวังมองข้างหลังก็มีความสุข คือรู้ภาวะหน้าที่ของตัวเองทำหน้าที่ให้มันสมบูรณ์ เรียกว่า “อ่านตนออกบอกตนได้
ใช้ตนเป็น เห็นตนชัด” อัตตัญญา ให้รู้จักตนเองไม่ใช่ว่าสอนคนอื่นได้ บอกคนอื่น แต่พอลมตัวเองกลับไม่รู้
อะไรซักอย่างเลย และบอกว่าตัวเองมีอัตตัญญา การมีอัตตัญญาก็คือการรู้จักเตือนตน ท่านพุทธทาสสอนไว้ว่า

**“คนเตือนตน ของตน ให้พ้นผิด ตนเตือนจิต ตนได้ ใครจะเหมือน ตนเตือนตน ไม่ได้
ใครจะเตือน ตนเตือนตน ของตน ให้พ้นภัย”**

ดวงตาของเราสองดวงนี้เอาไว้มองคนที่ภายนอก และให้เอาอีกเจ็ดตานี่มองภายใน ดังนั้นต้อง
ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต “ทำบุญอย่าให้เกินศรัทธา ทำนาอย่าให้เกินกำลัง นี่คือการรู้จักตนเอง
เวลาทำงานก็ทุ่มเทกับงานแต่ต้องไม่ลืมนครอครว ไม่ใช่ว่าตั้งหน้าตั้งตาทำงานอย่างเดียว ต้องมีความพอเหมาะพอดี

๔. **มัตตัญญา** คือรู้จักประมาณ เราจะไม่เป็นหนี้เป็นสินใคร ไม่ติดบัตรเครดิต ไม่ติดบัตร
AEON ถ้าเรามีมัตตัญญา ส่วนมากที่เป็นหนี้เป็นสินนั้นก็เพราะไม่รู้จักรัการประมาณความพอดี พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงสอนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พระองค์ทรงทำให้เราเห็น
ยาสีฟันก็ใช้จนหมดบิบบจนหยดสุดท้าย พระราชจริยวัตรทั้งหลายทั้งปวงของพระองค์ทรงเป็นแบบอย่างให้เรา
นั่นคือมัตตัญญา ถ้าคนเราไม่รู้จักรัการประมาณเนี่ย จะเกิดความทะเยอทะยานมากยิ่งขึ้น เห็นคนอื่นมีก็อยากมีมั่ง
เห็นคนอื่นได้ก็อยากได้ มันก็เลยก้าวไปแบบผิด ๆ เดินทางแบบผิด ๆ ดังนั้น อย่าได้เกินมี อย่าดีเกินงาม
เพราะถ้าขาดความพอดีเมื่อไหร่ โยมจะเป็นหนี้ไม่จบไม่สิ้น อันนี้ฝากไว้ มัตตัญญา

๕. **กาลัญญา** คือ รู้จักกาลเวลา อันนี้ก็สำคัญให้เรารู้ว่ามีถึงเวลา มันถึงวาระตัวเองหรือยัง
คนที่รู้จักกาลเวลาจะรู้ว่าเวลาไหนควรเวลาไหนไม่ควร ถึงเวลาหรือยังจะไม่ปล่อยเวลาให้เปล่าประโยชน์
พุทธองค์ตรัสไว้ว่า “กาลเวลานี้เป็นของสั้น วันและคืนล่วงไปเราทำอะไรอยู่” ดังนั้นเวลาทำงานก็ให้มันสอดคล้อง
กับเวลา เช่นเราทำงานเริ่มที่แปดโมงครึ่งเลิกสี่โมงครึ่งใช่ไหม เวลาราชการไทย เราจะทำอะไรให้มันเกิด
ประโยชน์มากที่สุด แปดโมงถึงสี่โมงครึ่ง เราจะจัดสรรเวลาให้มันเหมาะสมกับงานกับภารกิจที่เรารับหน้าที่ใน
วันนั้น ๆ ไม่ใช่อุ้งานให้มันกลายเป็นดินพอกหางหมู เตียวค้อยทำเอาไว้ก่อน ผ่านไปมันก็เริ่มสะสมมากขึ้น
กองสูงขึ้นไปนี่จะมาเปิดอ่านก็จะไม่ทัน ก็เริ่มเกิดความมั่งงาย ไม่อ่านไม่ตรวจมันแล้วเสนอนายเลย นายก็คิดว่า
ลูกน้องจะต้องอ่านมาแล้วตรวจมาแล้ว ก็เข็นตีไปเลยอนุมัติไป ก็เลยมีปัญหาในภายหลังตามมาอีก ฉะนั้น
กาลเวลานี้สำคัญ ต้องรักษาเวลาให้เหมือนดังทองต้องให้เกิดประโยชน์มากที่สุด คนจีนสอนว่า “ทำงานให้
เหมือนลมที่ไร้ตัวตน แต่ให้มันทรงพลัง” เราทำงานก็ให้ลดตัวตนลงไปหางานให้เห็นแก่งานเห็นแก่ผลของงาน
เกื้อกูลประโยชน์ต่อสังคม ทำงานให้เอาชนะงานแต่อย่าเอาชนะคน ทำงานต้องทันโลก ทันตน ทันเกมส์ ทันสังคม
งานสร้างคนและคนก็จะสร้างงาน เราจะปณิธานได้ใหม่ว่า จะทำงานเหมือนกับลมที่ไร้ตัวตนแต่ทรงพลังยิ่งใหญ่

/ไม่ต้องยึดถือ...

ไม่ต้องยึดถือตัวตนไม่ต้องยึดถือยศถือบรรดาศักดิ์ ว่ามีหรือไม่มีตำแหน่ง ให้ทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นั่นคือ รู้จักภาวะหน้าที่กาลเวลาที่ทำ

๖. **ปรีชาญาณ** คือ รู้จักชุมชน สังคม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี อย่างเช่นของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คำว่าท้องถิ่นก็คือไม่ได้อยู่ตรงนี้ แต่อยู่ทั่วประเทศไทย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ เราทำอย่างไรส่งเสริมอย่างไรพัฒนาอย่างไร เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิวตาตาม นอกจาก วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและกฎหมายแล้ว กฎระเบียบบ้านเมืองก็เป็นสิ่งสำคัญ หรือสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติ สืบต่อกันมาของแต่ละชุมชนก็สำคัญ ปรีชาญาณ ต้องรู้จักดูกลุ่มคน กลุ่มพวก กลุ่มงาน หรือกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ต้องดูด้วย ถ้าคิดว่าตัวเองเก่งคนเดียวก็ตายคนเดียว ต้องให้เกียรติสังคม ให้เกียรติคนรอบข้าง ให้เกียรติคนที่ทำงานร่วมกัน คือปรีชาญาณ

๗. **บุคลิกญาณ** คือ รู้จักคน รู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ให้เหมาะสมกับหน้าที่ การเลือกใช้คนก็สำคัญไม่แพ้กัน และการคบค้าสมาคมกับคนก็สำคัญ “คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล อะเสวนา จะ พาลานัง ปณิตตานัญจะ เสวนา ปุชา จะ ปุชเชนียนัง ตรงนี้เลย บทแรกเวลาที่พระท่านสวดต่อจาก **นะโม ตัสสะ** คือ **มงคลสูตร** อะเสวนา จะ พาลานัง ปณิตตานัญจะ เสวนา ปุชา จะ ปุชเชนียนัง ตรงนี้แหละคือ บุคลิกญาณ การรู้จักเลือกคนรู้จักใช้คนนี่เป็นสิ่งสำคัญ คบคนดีแน่นอนว่า ผลประโยชน์ย่อมเกิด นึกถึงพระเจ้าอชาตศัตรู พระราชโอรส ในพระเจ้าพิมพิสาร พระเจ้าพิมพิสารเป็นกษัตริย์พระองค์แรกที่นับถือพระพุทธศาสนา เป็นไตรสรณคมน์ และมีดวงตาเห็นธรรมเป็นพระโสดาบัน พระเจ้าพิมพิสารมีโอรสหลายพระองค์ แต่ที่ปรากฏชัดเจนคือพระเจ้าอชาตศัตรู วันที่พระมเหสีของพระเจ้าพิมพิสาร ทรงตั้งพระครรภ์ คลังแสงเกิดระเบิดขึ้น โหราศาสตร์จึงทำนายว่าเด็กที่จะมาจุติวันนี้ในครรภ์ของพระมเหสีนั้น เกิดมาเพื่อทำร้ายพ่อ เกิดมาเพื่อฆ่าพ่อ ขอให้พระองค์รีบกำจัดเสียก่อนที่จะประสูติออกมา แต่หัวอกผู้เป็นพ่อ ย่อมทำไม่ลง ชั่วก็ลูก จะเชือดจะเขียนยังงี้ก็ไม่ขาด เพราะนั่นคือลูกของเรา เราจะสอนลูกเราให้เป็นคนดี ก็เลยแก้เคล็ดด้วยการตั้งพระนามพระราชโอรสว่า อชาตศัตรู แปลว่า ผู้ไม่เป็นศัตรูของใคร เกิดมาไม่เป็นศัตรูของพ่อ พระเจ้าพิมพิสารทรงเลี้ยงดูพระราชโอรสจนเติบโตใหญ่ ต่อมาพระราชโอรสก็ไปคบค้าสมาคมกับพระรูปหนึ่ง คือพระเทวทัต พระเทวทัตนั้นมีศักดินาเป็นญาติกับพระพุทธเจ้า แต่พระเทวทัตถูกมิถุนาภิภูตรอบงำมาโดยตลอด เพราะไม่มีตาทั้ง ๗ พระเทวทัตหวังจะโค่นล้มพระพุทธเจ้ามาตลอดชีวิต ตั้งแต่ครั้งที่พระพุทธเจ้ายังไม่ออกผนวช จนถึงกระทั่งตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว พระเทวทัตก็ยังไม่ล้มเลิกที่จะโค่นล้มพระพุทธเจ้า จึงได้ยืมมือพระเจ้าอชาตศัตรูโดยวางแผนไว้ร่วมกัน ให้พระเจ้าอชาตศตรูลอบปลงพระชนม์พระบิดา ซึ่งในที่สุดพระเจ้าอชาตศตรูก็หลงเชื่อและปลงพระชนม์พระบิดา พระเจ้าพิมพิสารก็สิ้นลมด้วยพระราชโอรสของตัวเอง นี่ก็คือ บุคลิกญาณ การรู้จักคน รู้จักเลือกคบคน ต่อมาพระเจ้าอชาตศตรูก็ได้สำนึกผิดที่ไปทำปิตุฆาต ฆ่าพ่อตัวเอง และหันมาอุปถัมภ์ค้ำจุนพระพุทธศาสนา รับการสังคายนาครั้งที่ ๑ จนทำให้พระพุทธศาสนาสืบทอดกันมา จนถึงทุกวันนี้ เป็นอันสงฆ์ของพระเจ้าอชาตศตรูที่สำนึกผิดในการปิตุฆาตฆ่าพ่อ พุทธองค์ตรัสว่าถ้าพระเจ้าอชาตศตรูไม่ทำปิตุฆาตฆ่าพ่อตัวเองไม่หลงผิดเพราะคบคนผิด พระโอรสองค์นี้จะได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นพระอริยบุคคลในศาสนา แต่เพราะทำปิตุฆาตเลยต้องวนเวียนวัฏจักร สุดท้ายราชโอรสของพระองค์ก็มาฆ่าพระองค์เอง เพราะบุคลิกญาณ ฉะนั้นแล้ว คบคนเช่นไรย่อมเป็นคนเช่นนั้น ดังนั้นถ้าเราอยากจะทำดีไปด้วยกันเราก็ต้องเลือกคบคนดีไปด้วยกันพัฒนาจิตไปด้วยกัน

วันนี้อาตมาก็ได้ฝากตาทั้ง ๗ ดวง รวมกับดวงตาภายนอกของพวกเราเป็น ๙ ดวง ขออนุโมทนาบุญกับโยมทั้งหลายทั้งปวงที่ได้สรรสร้างกิจกรรมทำให้เกิดขึ้น รวมความที่อาตมาได้พูดไปในวันนี้ เรียกว่า สัปปุริสธรรม ธรรมของคนดีมี ๗ ข้อ ๑. รู้จักเหตุ ๒. รู้จักผล ๓. รู้จักตน ๔. รู้จักประมาณ ๕. รู้จักกาลเวลา ๖. รู้จักชุมชน ๗. รู้จักเลือกคบคน ก็ฝากไว้ละโยม

/สุดท้าย...

สุดท้ายอาตมาภาพในนามของพระพุทธศาสนา ก็ขออนุโมทนากับท่านรองอธิบดี ตลอดถึงเจ้าหน้าที่ทุกคนทุกท่านบุคลากรทุกท่าน ที่สรรสร้างในคุณงามความดี ขอเดชะพระบารมีแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เดชะบารมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายเหล่าเทพเทวาที่อารักขายังมณฑลสถานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแห่งนี้ ขอได้โปรดรับทราบและอนุโมทนาบุญ กับพวกเราทุกคนทุกท่าน และขอให้เป็นการอันยิ่งใหญ่ สนับสนุนให้ทุกคนทุกท่าน เจริญด้วยสวัสดิ์พัฒนามงคล ให้มีความสมบูรณ์พูนผลในสิ่งอันพึงปรารถนา เจริญด้วยจตุรพิธพรชัย ๔ ประการ อายุขอให้มียายุร้อยกาลฝน วรรณะล้นเลอเลิศประเสริฐศรี สุขะทุกทิพาราตรี พละดีเยี่ยมยอดตลอดกาล เหมือนกันทุกคนทุกท่านเทอญ...

ผู้ถอดเทป : นายพลสินธ์ โนนสูง